

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Załącznik nr 1 - Standardy realizacji form wsparcia przewidzianych w naborze

**Standardy realizacji form wsparcia przewidzianych
w naborze dla projektów konkurencyjnych realizowanych
w ramach
programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska
2021-2027**

Europejski Fundusz Społeczny PLUS

**Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia
społecznego na Dolnym Śląsku**

Działanie 7.7 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych

Typ: 7.7.A Rozwój usług świadczonych

w społeczności lokalnej

7.7.C Rozwój mieszkalnictwa

**7.7.D Wsparcie dla kadr instytucji pomocy i integracji społecznej
oraz systemu opieki długoterminowej**

Wrocław, październik 2023 rok

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Spis treści

I. Regulacje ogólne	3
II. Usługi opiekuńcze i asystenckie	3
III. Usługi w mieszkaniach.....	5
IV. Usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnościami	6
V. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	6
VI. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	7
VII. Dzienny dom pomocy	8
VIII. Sąsiedzkie usługi opiekuńcze	8
IX. Mieszkania wspomagane	9
X. Katalog dopuszczalnych stawek dla towarów i usług	13

I. Regulacje ogólne

1. Dokument określa katalog zadań możliwych do realizacji w ramach projektu, minimalne standardy usług, które mają być dostarczone w ramach projektu jak i zastosowanie cen rynkowych do określonych kategorii kosztów w projekcie.
2. W przypadku wystąpienia w budżecie projektu kosztu spoza katalogu, oceniający każdorazowo zobowiązani są do dokonania oceny tego kosztu z perspektywy efektywności i racjonalności kosztowej, w tym spełniania odpowiedniej relacji nakład – rezultat.
3. Wydatki, które nie zostały w nim ujęte powinny być zgodne z cenami rynkowymi oraz powinny spełniać zasady kwalifikowalności wydatków określone w *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027*.
4. Katalog ten jest obowiązkowym narzędziem oceny racjonalności i efektywności kosztów.
5. Wprowadzenie katalogu stawek nie oznacza automatycznego akceptowania przez oceniających stawek w ich maksymalnie dopuszczalnej wysokości. Oceniający każdorazowo zobowiązani są do weryfikacji kosztów zgodnie z zasadą efektywnego zarządzania finansami.
6. Wsparcie powinno być realizowane zgodnie z *Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027*.
7. Koszty zatrudnienia personelu projektu należy weryfikować z uwzględnieniem m.in. wielkości projektu, złożoności działań, liczebności grupy docelowej, rodzaju wykonywanej pracy, zaangażowania czasowego, kwalifikacji, kompetencji i doświadczenia zawodowego kadry.
8. Na etapie realizacji projektu Beneficjent dla wydatku wskazanego w budżecie szczegółowym będzie mógł zakupić towar/usługę w cenie innej niż określona w katalogu, o ile cena ta będzie ceną rynkową i pod warunkiem uzyskania akceptacji IP.

II. Usługi opiekuńcze i asystenckie

1. Usługi opiekuńcze są świadczone dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, a usługi asystenckie w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami.
2. Wsparcie dla usług opiekuńczych lub asystenckich prowadzi każdorazowo do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. Obowiązek zwiększania liczby miejsc świadczenia usług oraz liczby osób objętych tymi usługami nie dotyczy wsparcia dla usług opiekuńczych świadczonych przez opiekunów faktycznych. Obowiązek zwiększania liczby osób objętych usługami nie oznacza zakazu jednoczesnego wsparcia osób dotychczas obejmowanych usługami przez beneficjenta.
3. Zwiększanie liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych świadczonych niestacjonarnie/w miejscu zamieszkania odbywa się poprzez zwiększanie liczby opiekunów świadczących usługi.

Zwiększanie liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych w formach stacjonarnych odbywa się poprzez tworzenie miejsc:

- a) stałego lub krótkookresowego pobytu dziennego;
  - b) stałego lub krótkookresowego pobytu całodobowego w placówkach, w których są realizowane usługi społeczne świadczone w społeczności lokalnej.
4. Miejsca krótkookresowego pobytu służą przede wszystkim poprawie dostępu do usług opiekuńczych w zastępstwie za opiekunów faktycznych w ramach opieki wytchnieniowej.
  5. Wsparcie w ramach projektu nie spowoduje:
    - a) zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług asystenckich lub opiekuńczych przez beneficjenta oraz
    - b) zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania usług ze środków innych niż europejskie.
  6. W ramach projektu nie jest wspierana opieka instytucjonalna, tj. nie są tworzone nowe miejsca opieki w formach instytucjonalnych, nie są utrzymywane istniejące miejsca w tych placówkach oraz nie są realizowane usługi na rzecz osób w nich przebywających, z wyłączeniem pkt 7. Podmioty prowadzące opiekę instytucjonalną mogą sfinansować działania pozwalające na rozszerzenie oferty o prowadzenie usług świadczonych w społeczności lokalnej, w takim zakresie w jakim przyczyni się to do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej. Wsparcie to musi zapewniać odbiorcom możliwość niezależnego życia i włączenia społecznego zgodnie z art. 19 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, Komentarzem ogólnym nr 5 do tej Konwencji i Uwagami Podsumowującymi Komitetu do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych ONZ. Rozwijanie usług środowiskowych realizowanych przez personel całodobowych placówek opiekuńczych musi wynikać z lokalnej analizy potrzeb, a także nie może polegać na rozwijaniu i finansowaniu usług opieki prowadzonych w formie instytucjonalnej
  7. Możliwe jest wsparcie dla osób będących w opiece instytucjonalnej wyłącznie w celu przejścia tych osób do opieki realizowanej w formie usług świadczonych w społeczności lokalnej. Wsparcie to musi przyczyniać się do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych świadczonych w społeczności lokalnej.
  8. Wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, np. teleopieki, systemów przywoławczych, jest możliwe wyłącznie jako element wsparcia i pod warunkiem zagwarantowania kompleksowości usługi. Tym samym ten rodzaj wsparcia może być realizowany w projekcie tylko jako wsparcie towarzyszące do pozostałych usług świadczonych w społeczności lokalnej.
  9. Możliwe jest finansowanie działań umożliwiających pozostanie osób z niepełnosprawnościami i osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w społeczności lokalnej, pozwalające tym osobom na w miarę możliwości samodzielne funkcjonowanie, w tym działania zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo tych osób takie jak np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania

(mieszkania adaptowalne), sfinansowanie tworzenia i rozwoju wypożyczalni sprzętu wspomagającego (zwiększającego samodzielność tych osób) i sprzętu pielęgnacyjnego (niezbędnego do opieki nad tymi osobami), sfinansowanie wypożyczenia lub zakupu tego sprzętu, usługi dowożenia posiłków, usługi transportu indywidualnego. Tego rodzaju działania realizowane są jako element kompleksowych projektów dotyczących usług asystenckich lub usług opiekuńczych i mogą być finansowane z EFS+ lub w ramach cross-finansingu.

III. Usługi w mieszkaniach

1. Wsparcie dla mieszkań chronionych, mieszkań wspomaganych oraz innych mieszkań, w których oferowane są usługi społeczne i wsparcie osób je zamieszkujących (dalej: mieszkania z usługami/ze wsparciem) polega na tworzeniu miejsc w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach chronionych lub mieszkaniach wspomaganych.
2. Wsparcie usług w ramach istniejących mieszkań chronionych, mieszkań wspomaganych lub mieszkań z usługami/ze wsparciem jest możliwe wyłącznie pod warunkiem zwiększenia liczby miejsc w danym mieszkaniu, bez pogorszenia jakości świadczonych usług.
3. Liczba miejsc w mieszkaniu wspomagany nie może być większa niż 7. Pokoje w mieszkaniu wspomagany powinny być 1-osobowe.
4. Mieszkania chronione, mieszkania wspomagane oraz mieszkania z usługami/ze wsparciem nie mogą być zlokalizowane na nieruchomości, na której znajduje się placówka opieki instytucjonalnej.
5. W przypadku nieruchomości, w której znajduje się do 7 lokali włącznie, mieszkania chronione, wspomagane lub inne mieszkania z usługami/ze wsparciem mogą stanowić 100% lokali. W nieruchomości o większej liczbie lokali, maksymalna liczba mieszkań chronionych lub wspomaganych wynosi 7 i 25% nadwyżki powyżej 7.
6. W mieszkaniach chronionych, mieszkaniach wspomaganych lub mieszkaniach z usługami/ze wsparciem zapewnia się:
  - a) usługi wspierające pobyt osoby w mieszkaniu, w tym usługi opiekuńcze, usługi asystenckie;
  - b) usługi wspierające aktywność osoby w mieszkaniu, w tym trening samodzielności, praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, integracja osoby ze społecznością lokalną.W przypadku mieszkań chronionych Beneficjent zobowiązany jest stosować standard dotyczący tej formy pomocy wynikający z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i aktów wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy. Na względzie należy mieć, że od 1 listopada pojęcie „mieszkanie chronione” zastępuje się pojęciem „mieszkanie treningowe lub wspomagane”. Beneficjent posługujący się we wniosku o dofinansowanie projektu pojęciem mieszkań chronionych na etapie realizacji projektu będzie zobowiązany do przestrzegania wszystkich zasad dotyczących realizacji mieszkań treningowych i wspomaganych wynikających z przepisów prawa.

7. W przypadku mieszkań wspomaganych oraz innych mieszkań z usługami/ze wsparciem Beneficjent zapewnia, że mieszkania te spełniają definicję usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej oraz standardy określone w rozdz. IV-IX.

IV. Usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnościami

1. Usługa asystencka obejmuje wspieranie osób z niepełnosprawnościami w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do aktywnego funkcjonowania społecznego, zawodowego, edukacyjnego. W zależności od potrzeb osoby z niepełnosprawnością, usługa asystencka może obejmować również opiekę higieniczną oraz pomoc w czynnościach fizjologicznych.
  2. Usługa asystencka jest świadczona przez:
    - a) asystenta osoby niepełnosprawnej – warunkiem zatrudnienia asystenta osoby niepełnosprawnej jest ukończenie kształcenie w zawodzie asystenta osoby niepełnosprawnej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 184, z późn. zm.);
    - b) asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej – minimalnym warunkiem zatrudnienia kandydata jako asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jest uzyskanie pozytywnej opinii psychologa na podstawie weryfikacji predyspozycji osobowościowych oraz kompetencji społecznych. Po uzyskaniu pozytywnej opinii psychologa, asystentem osobistym osoby niepełnosprawnej mogą zostać kandydaci:
      - i) posiadający doświadczenie w realizacji usług asystenckich, w tym zawodowe, wolontariackie lub osobiste, wynikające z pełnienia roli opiekuna faktycznego (ocena posiadania przez osobę doświadczenia w udzielaniu bezpośredniej pomocy osobom z niepełnosprawnościami należy do Beneficjenta.
- lub
- ii) bez adekwatnego doświadczenia, którzy odbyli minimum 60-godzinne szkolenie asystenckie. Szkolenie składa się z minimum 20 godzin części teoretycznej z zakresu wiedzy ogólnej dotyczącej niepełnosprawności, udzielania pierwszej pomocy, pielęgnacji i obsługi sprzętu pomocniczego oraz z minimum 40 godzin części praktycznej w formie przyuczenia do pracy np. praktyki, wolontariat.

V. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania

1. Zakres usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania obejmuje w szczególności:
  - a) pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych;
  - b) opiekę higieniczną;
  - c) pielęgnację zaleconą przez lekarza, która obejmuje czynności pielęgnacyjne wynikające z przedłożonego zaświadczenia lekarskiego lub dokumentacji medycznej, uzupełniające w stosunku do pielęgniarstwa środowiskowego;
  - d) zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

2. Organizacja świadczenia usług opiekuńczych uwzględnia podmiotowość odbiorców usług, w tym respektowanie prawa do poszanowania i ochrony godności, intymności, w szczególności w przypadku czynności o charakterze opieki higienicznej i pielęgnacji oraz poczucia bezpieczeństwa i ochrony dóbr osobistych.
3. Podmiot realizujący usługi opiekuńcze zobowiązany jest do zapewnienia dostępności do nieprzerwanego i właściwego pod względem jakości procesu świadczenia usług przez 7 dni w tygodniu, poprzez właściwe ustalenie z osobami świadczącymi usługi opiekuńcze godzin oraz zleconego wymiaru i zakresu usług.
4. Usługa opiekuńcza jest świadczona przez osobę, która posiada:
  - a) kwalifikacje do wykonywania jednego z zawodów: opiekun środowiskowy, asystent osoby niepełnosprawnej, pielęgniarz, opiekun osoby starszej, opiekun medyczny, opiekun kwalifikowany w domu pomocy społecznej lub
  - b) doświadczenie w realizacji usług opiekuńczych, w tym zawodowe, wolontariackie lub osobiste wynikające z pełnienia roli opiekuna faktycznego i odbyła minimum 80-godzinne szkolenie z zakresu realizowanej usługi, w tym udzielania pierwszej pomocy lub pomocy przedmedycznej.

VI. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania

1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania obejmują usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności i wykonywane są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.
2. Zakres specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania obejmuje obok usług opiekuńczych m.in:
  - a) pielęgnację jako wspieranie procesu leczenia, w tym:
    - i) pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych;
    - ii) uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt lekarskich, badań diagnostycznych;
    - iii) pomoc w wykupywaniu lub zamawianiu leków w aptece;
    - iv) pilnowanie przyjmowania leków oraz obserwowanie ewentualnych skutków ubocznych ich stosowania;
    - v) w szczególnie uzasadnionych przypadkach zmianę opatrunków, pomoc w użyciu środków pomocniczych i materiałów medycznych, przedmiotów ortopedycznych, a także w utrzymaniu higieny;
    - vi) pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia;
    - vii) pomoc w dotarciu do placówek rehabilitacyjnych;
  - b) rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (możliwe w projektach dotyczących opieki długoterminowej):
    - i) zgodnie z zaleceniami lekarskimi lub specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii;

- ii) współpracę ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego zmiernającego do wielostronnej aktywizacji osoby korzystającej ze specjalistycznych usług opiekuńczych.

Wymagania te nie dotyczą specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, określonych w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. poz. 1598, z późn. zm.).

- 3. Specjalistyczna usługa opiekuńcza w miejscu zamieszkania jest świadczona przez osobę, która spełnia wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

VII. Dzienny dom pomocy

- 1. Dzienny dom pomocy jest ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, zapewniającym całodzienne usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz aktywizację w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej.
- 2. Organizacja dziennego domu pomocy oraz zakres i poziom świadczonych w nim usług uwzględnia w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa uczestników zajęć oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności.
- 3. Dzienny dom pomocy funkcjonuje przez cały rok, we wszystkie dni robocze, co najmniej 8 godzin dziennie, w godzinach dostosowanych do potrzeb uczestników i ich rodzin. W wyjątkowych przypadkach liczba dni i godzin funkcjonowania dziennego domu pomocy może zostać dostosowana do lokalnych potrzeb.
- 4. Usługa opiekuńcza w dziennym domu pomocy jest świadczona przez osobę, która posiada:
  - a) kwalifikacje do wykonywania jednego z zawodów: opiekun środowiskowy, asystent osoby niepełnosprawnej, pielęgniarz, pielęgniarzka, opiekun osoby starszej, opiekun medyczny, opiekun kwalifikowany w domu pomocy społecznej lub
  - b) doświadczenie w realizacji usług opiekuńczych, w tym zawodowe, wolontariackie lub osobiste wynikające z pełnienia roli opiekuna faktycznego i odbyła minimum 80-godzinne szkolenie z zakresu realizowanej usługi, w tym udzielania pierwszej pomocy lub pomocy przedmedycznej. Ocena posiadania przez osobę doświadczenia w realizacji usług opiekuńczych należy do Beneficjenta.

VIII. Sąsiedzkie usługi opiekuńcze

- 1. Sąsiedzkie usługi opiekuńcze to rozwiązanie, dzięki któremu osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu mogą korzystać z pomocy świadczonej przez osoby blisko zamieszkujące.
- 2. Usługi sąsiedzkie są świadczone z częstotliwością uzależnioną od potrzeb osoby będącej odbiorcą usługi. W nagłych przypadkach usługi mogą być świadczone w nocy (np. nagłe zachorowanie lub złe samopoczucie).

3. Kandydat nie musi posiadać kwalifikacji wymaganych w usługach opiekuńczych, ale powinien być osobą zaufaną, zdolną do pracy na rzecz osoby potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i pozostającą w codziennym kontakcie z podopiecznym. Oceny kandydata dokonuje projektodawca w uzgodnieniu z osobą będącą odbiorcą usługi lub jej opiekunem faktycznym/prawnym.
4. Osobą świadczącą sąsiedzkie usługi opiekuńcze zostaje kandydat, który odbył minimum 8-godzinne przygotowanie z zakresu realizacji usługi (np. przestrzegania zasad etycznych, zasad współżycia społecznego, dbałości o dobro osoby potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym o jej mienie, pierwszej pomocy).

IX. Mieszkania wspomagane

1. Usługi mieszkań wspomaganych są adresowane w szczególności do osób:
  - a) o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
  - b) opuszczających pieczę zastępczą, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
  - c) opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
  - d) z niepełnosprawnością;
  - e) potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;
  - f) w kryzysie bezdomności, dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożonych bezdomnością.
2. Do mieszkań wspomaganych kieruje się osoby na podstawie m.in:
  - a) wniosku o przyznanie pomocy w formie usług w mieszkaniu wspomagany;
  - b) w przypadku osób chorujących psychicznie, z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi lub osób z niepełnosprawnością intelektualną – zaświadczenia lekarskiego wydanego przez lekarza prowadzącego, w tym lekarza rodzinnego, a w przypadku niepełnosprawności sprzężonych i występowania chorób współistniejących – także przez lekarza specjalistę, oraz opinii psychologa o osobie przyjmowanej;
  - c) uzgodnień zawartych w formie trójstronnego kontraktu pomiędzy przedstawicielem podmiotu prowadzącego mieszkanie wspomagane, opiekunem mieszkania wspomagane a osobą ubiegającą się o wsparcie. Uzgodnienia określają m.in. poziom odpłatności osoby korzystającej ze wsparcia. Poziom odpłatności jest zależny od dochodu (w przypadku mieszkań treningowych) i stanowi część procesu usamodzielnienia. W przypadku mieszkań treningowych uzgodnienia określają zasady i sposób realizacji programu (planu) usamodzielnienia mieszkańca.
3. Pobyty w lokalu mieszkalnym jako mieszkaniu wspomagany wraz z usługami przyznaje się na podstawie umowy cywilnoprawnej lub kontraktu socjalnego.
4. Usługi mieszkań wspomaganych polegają na dostarczeniu osobom, o których mowa w pkt 1, możliwości w szczególności:

- a) utworzenia miejsca w mieszkaniu wspomaganym (np. adaptacja lokalu, wyposażenie);
  - b) pobytu w mieszkaniu;
  - c) usług wspierających pobyt osoby w mieszkaniu;
  - d) usług wspierających aktywność osoby w mieszkaniu;
  - e) sfinansowania kosztów eksploatacji lokalu mieszkalnego.
5. Rodzaj oraz zakres usług świadczonych w mieszkaniu wspomaganym powinien być dostosowany do indywidualnych potrzeb mieszkańców, z uwzględnieniem postanowień zawartych w kontrakcie oraz w indywidualnym programie (planie) usamodzielnienia (jeśli został opracowany).
6. Usługi wspierające aktywność osoby w mieszkaniu dotyczą nauki, podtrzymania lub powstrzymania regresu maksymalnego osiągalnego dla danej osoby poziomu sprawności w zakresie samoobsługi, samodzielności życiowej, utrzymania lub rozwijania kontaktów społecznych oraz pełnienia ról społecznych, pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym, realizacji kontaktów społecznych, zagospodarowania czasu wolnego, z wykorzystaniem usług dostępnych w społeczności lokalnej, które mogą być realizowane poprzez:
- a) pracę socjalną – usługa skierowana na wzmacnianie lub odzyskiwanie zdolności do funkcjonowania osoby w społeczeństwie;
  - b) poradnictwo specjalistyczne, w szczególności psychologiczne i prawne – powinno być nakierowane na umożliwienie samodzielnego rozwiązania problemu lub wskazanie konkretnego rozwiązania i wskazówek do jego zrealizowania;
  - c) trening umiejętności praktycznych, którego celem jest nabywanie, rozwijanie lub wzmacnianie samodzielności w zakresie doskonalenia podstawowych czynności dnia codziennego (np. pranie, suszenie odzieży, sprząatanie, korzystanie z urządzeń elektrycznych);
  - d) trening higieny, którego celem jest nabywanie, rozwijanie lub wzmacnianie działań w zakresie utrzymania higieny ciała oraz estetycznego wyglądu zewnętrznego;
  - e) trening finansowy, którego celem jest rozwijanie umiejętności planowania i wydatkowania dostępnych środków finansowych – w tym związanych z utrzymaniem mieszkania;
  - f) trening zarządzania mieszkaniem, w tym zarządzanie energią;
  - g) trening kulinarny, którego celem jest nabywanie, rozwijanie lub wzmacnianie umiejętności niezbędnych do życia, jak nauka gotowania, przechowywania żywności itp.;
  - h) trening umiejętności spędzania czasu wolnego realizowany np. poprzez rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, Internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych, wspólne wyjścia do kina i teatru, sport;
  - i) trening interpersonalny, którego celem jest nauka rozwiązywania konfliktów i problemów osobistych, ćwiczenie i nauka zachowań w określonych sytuacjach, rozwój umiejętności społecznych;
  - j) trening autonomii decyzyjnej według modelu wspieranego podejmowania decyzji;

- k) trening umiejętności społecznych umożliwiający kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, współpracy w grupie, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z emocjami oraz modyfikowania zachowań na bardziej aprobowane społecznie;
  - l) rozwijanie umiejętności integracji ze społecznością lokalną;
  - m) trening i pomoc w załatwianiu spraw urzędowych;
  - n) pomoc w ubieganiu się o uzyskanie mieszkania – działanie adresowane do osób, które przejawiają możliwość samodzielnego funkcjonowania.
7. Zapewnienie lokalu mieszkalnego na potrzeby świadczenia usług należy do projektodawcy. Pozyskanie lokalu następuje na podstawie umowy między projektodawcą a podmiotem uprawnionym do dysponowania lokalem lub w ramach partnerstwa projektowego.
8. Standard lokalu mieszkalnego dostarczonego na potrzeby usługi spełnia minimum poniższe warunki:
- a) powierzchnia użytkowa wynosi minimum 8 m² na osobę;
  - b) oprócz pomieszczeń mieszkalnych jest wyposażony w kuchnię lub wnękę kuchenną, łazienkę, ustęp z umywalką lub miskę ustępową w łazience i przestrzeń komunikacji wewnętrznej;
  - c) posiada bezpośrednie oświetlenie światłem dziennym co najmniej w przypadku pomieszczeń mieszkalnych;
  - d) w przypadku, gdy mieszkańcem jest osoba z niepełnosprawnością ruchową, w tym w szczególności poruszająca się na wózku inwalidzkim, mieszkanie oraz budynek, w którym ono się znajduje, są dostępne architektonicznie.
9. Działalność opiekuna mieszkania powinna mieć charakter koordynujący, a do jego zadań należy w szczególności:
- a) koordynacja działań o charakterze administracyjnym związanych z bezpośrednim zarządzaniem mieszkaniem, w tym także sprawowanie opieki nad właściwym użytkowaniem mieszkania przez jego mieszkańców;
  - b) bieżące monitorowanie poziomu funkcjonowania społecznego i stanu zdrowia mieszkańców i reagowanie w sytuacji pogorszenia się stanu zdrowia czy zaprzestania zażywania leków;
  - c) współpraca i wspieranie mieszkańców w rozwiązywaniu ich problemów, w szczególności udzielanie pomocy i wskazywanie sposobów załatwiania bieżących spraw codziennych, osobistych i urzędowych;
  - d) uczestnictwo i koordynacja w realizacji usług świadczonych w mieszkaniu wspomaganym;
  - e) wspieranie mieszkańca mieszkania treningowego w realizacji programu (planu) usamodzielnienia lub programu wsparcia oraz dokonywanie oceny sytuacji mieszkańca warunkującej zakres i rodzaj świadczonego wsparcia;
  - f) współpraca z rodzinami mieszkańców;
  - g) pomoc w rozwiązywaniu konfliktów pomiędzy mieszkańcami – rola mediatora.
10. Opiekunem mieszkania wspomaganego może być:

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

- a) osoba, która posiada kwalifikacje do wykonywania jednego z zawodów: pedagog, psycholog, pracownik socjalny, terapeuta środowiskowy lub zajęciowy, pielęgniarka, asystent osoby niepełnosprawnej, opiekun medyczny, opiekun w domu pomocy społecznej lub;
- b) osoba, która posiada doświadczenie w pracy z osobami, do których skierowane jest dane mieszkanie np. osoby z niepełnosprawnością (do doświadczenia poza zatrudnieniem na podstawie umowy o pracę zalicza się wykonywanie usług w oparciu o umowy cywilnoprawne, odbyte staże, praktyki oraz wolontariat) i odbyła minimum 80-godzinne szkolenie dotyczące zakresu realizowanej usługi.
11. Usługi w ramach mieszkań wspomaganych wykonują również specjaliści w danej dziedzinie (opiekun, asystent) posiadający stosowne uprawnienia i kwalifikacje, zatrudniani do realizowania określonych rodzajów usług społecznych.

X. Katalog dopuszczalnych stawek dla towarów i usług

Rodzaj wydatku	Jednostka	Maksymalny dopuszczalny koszt (w złotych brutto)
Komputer/laptop z oprogramowaniem (system operacyjny i pakiet Office) ¹	sztuka	4 300,00 zł
Sala na doradztwo/szkolenia do 40 osób	dzień	720,00 zł
Sala na doradztwo/szkolenia do 10 osób	godzina	76,00 zł
Zestaw szkoleniowy ² , tj. teczka, notes, długopis	zestaw	18,00 zł (bez pendrive) 37,00 zł (z pendrive)
Catering – przerwa kawowa ³	sztuka	25,00 zł
Catering – obiad ⁴	sztuka	55,00 zł
Zwrot kosztów dojazdu ⁵	ilość przejazdów	Równowartość kosztu najtańszego środka transportu publicznego na danej trasie
Stypendium szkoleniowe	miesiąc	Nie więcej niż 120% kwoty zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt. 1 <i>Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i>

¹ Wydatki te, co do zasady nie powinny być kwalifikowalne w ramach projektów, chyba że jest to niezbędny sprzęt do dla osiągnięcia celów, a uzasadnienie konieczności tych zakupów powinno wynikać z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu

² Zakup materiałów uzależniony będzie dodatkowo od potrzeb i specyfiki szkoleniowej, warsztatowej, seminaryjnej, konferencyjnej. Zestaw może uwzględniać inne, niezbędne materiały szkoleniowe, np. kalendarz, ołówek, gumka, o ile mieszczą się w wyżej wskazanej cenie.

³ Wydatek nie powinien być kwalifikowalny, jeżeli forma wsparcia, w ramach której ma być świadczona przerwa kawowa dla tej samej grupy osób w danym dniu trwa krócej niż 4 godziny lekcyjne. Zakres: standardowa przerwa kawowa (kawa, herbata, woda, ciastka, soki), przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej cenie rynkowej.

⁴ Możliwość kwalifikowania wydatku powinna zostać ograniczona do projektów, w których wsparcie dla tej samej grupy osób w danym dniu trwa nie krócej niż 6 godzin lekcyjnych. Koszt obejmuje dwa dania (zupa i drugie danie) oraz napój, przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej cenie rynkowej.

⁵ W przypadku dofinansowania przejazdów w postaci zwrotu kosztów dojazdu do miejsca pracy/szkolenia/doradztwa, odbywania zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego, beneficjent wypłaca uczestnikowi projektu kwotę stanowiącą równowartość kosztu najtańszego środka transportu publicznego na danej trasie, za każdy dzień uczestnictwa w formie wsparcia.

W ramach omawianej formy wsparcia beneficjent może również zaplanować finansowanie transportu zbiorowego dla uczestników projektu, np. poprzez wynajem środków transportu zbiorowego. Wybór przez beneficjenta metody wsparcia mobilności uczestników projektu, powinien być poprzedzony analizą jej efektywności.